

A

Quartzittien hiirikiven

(Satak. Museo n:o 9652)

löytöpaikka Kokemäen pitäjän Villion kylässä olevan vaiwaistalon maalla Sääsämäki nimisellä paikalla.

Kevätkalvella 1915 toi museonhoitaja M. Kauppinen Satakunnan Museon Porissa kauniin lathaan, porkkileikkaukseltaan pitkäkkään, suorakaiteisen, joka sivulta käytetty ja yhdeltä lappelta m. m. murteelle luotun kvartsiittisen käsihioimen^x (Satak. Museo 9652; Hist. Museon kuvakokoumat A: 144:2), jonka oli löytänyt torppari-piika Yrjö Evertti Leinonen Kokemäen pitäjän Villion kylästä kunnan vaiwaistalon pellon ojaan kaivaessaan 75 cm syvästä maansisästä syks. 1914. Käydessäni elok. 1916 Kokemäellä kävin eräänä keuhkokuume-taipäivänä löytäjän opastamana löytöpaikkaa tarkastamassa.

Löytöpaikka sijaitsee Kokemäen kirkolta n. 6-7 km pohjoisluoteeseen Kokemäenjokivarresta, Vuolteen ja Villion kylästä, luoteeseen päin läntevän Pitkälän j. ja Kullaalle jätävän kaidan alanko-^{**}maan^{**} oikealla s. o. itäpuolella, Sääsämäki nimisellä paikalla Porolansmaalle vievän "syyntien" varrella, tien vasemmalla (länsi-) puolella vastapäätä Aronmaa (Villion kylän) Setälän taloa. Maakoa

** Ilmeisesti Kokemäenjokien entisen laakson.

^x Vert. esim. Det Kgl. Norske Videnskabs-Selskabs skrifter 1914, n:o 4 sid. 7 fig. 2.
Kai. rautokautinen.

pitkin virtaa nyt kuivalta Pitkäjär-
ven kanssa yhteydessä, oleva Iso-
oja (= Lepathonja?). Saman aukon var-
rella, joskin sen länsipuolella, on löy-
detty m. m. rautakelti Satak. Museo n:ro
9648. Täällä on kunnan vaivastalolla
(= ent. "Fäärkin" talo) poikki alangon
ulattuva palsta, josta 5 sarkaa leveä
alue on vuokralla Torppari Evert
Leinosella; osine löytyi Fälttä vuokra-
palstalta, sen keskimmäisistä pellonjo-
sta (sarat kulkevat poikkijärvi alangon
suuntaan näliden), n. 10 metriä ojan
ylä- eli itäpäätä alasta (= länteen) päin
loivasti Iso-ojan päin (s. o. länteen) viettä-
västä maasta, n. 200 m:n päässä Iso-
ojasta. Löytökohdasta on savimaata, syven-
nällä kuuluu tulevan vastaan nieta.
Kohdasta kuuluukin jo paremmiin alau-
koon, kuin sitä ympäröiviin mäkimai-
hin. Pellon ojan reunoja tarkastelin
useita koldin, lastalla löytäin ättä mi-
täi, kulttuurimerkkejä; mitään mer-
killistä ei löytäjä myöskään. Sanonut pel-
totöissä paikalla huomannuksena, löy-
tökohdasta ei sen vuoksi liene syytä
pitää kivikauteena asuinpaikkona.
Pitävästään on mahdollista, että pellon
koillispuolella olevalla kangasma-
lla, "Sääksmäellä", on kivikaudella asut-
tu. Täällä oli nimittäin kaukana
rinteensa ei kaukana pellon ylä-
laidasta melkeinpä sen ojan, josta hien-
löytyi, kohdalla etelään viettävällä
maalla Tirosen eli Sääksmäen pel-
tätilan alueella pitkulainen n.
30 à 40 cm syvä, 4 m pitkä ja 1,20 m
leveä maakuoppa, jonka pituusun-

Ta oli IIV-NNE. Samalaisia
kuoppia, joita kuuluu oppaan ker-
tojan mukaan olevan muualla
Kokemäen metsissä (m. m. Aronmaata)
ja joita paikalliskunnalla arvellaan
Sodan aikuisen hautojen jäljiksi,
on kuten tunnettu Farvetu kivi-
kautisilla, Etelästä n. s. vasarakuo-
kulttuurin kuuluvilla asuinpaikoit-
tamme (Martta-Kalamäki, Kirk-
konummi, Västerkulla Storskogen y. m.).
Paikalla kävin 6 p. elok. 1916.

Aarne Europæus.